

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtak in veča s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčije 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravištvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopiše do odpovedi. — Udje „Katal. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvo: Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne peletivste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Ne zapre reklamacije so poštnine proste.

Srbska pogodba.

Vkljub temu, da se je sprejel v državnem zboru sklep, da se srbska pogodba ne sme uveljaviti na podlagi pooblastilnega zakona, hoče vendar vlada baje že s prvim septembrom uveljaviti srbsko pogodbo. Seveda bi to uveljavljenje veljalo le do konca leta, ker dalje pooblastilni zakon ne sega.

Kakor je izmed spodnještajerskih strank dosedaj le Slovenska kmečka zveza vedno branila kmečke koristi, dočim so se druge stranke kosale v neplodnih osebnih napadih, tako je tudi v tem slučaju edino kmečka zveza posegla vmes.

Ko je izvedela za nevarnost, da se uveljavi srbska pogodba, vložila je brzozjavno ugovor na ministrskega predsednika baron Beka in na poljedelskega ministra dr. Ebenhocha.

Brzozjav na ministrskega predsednika baron Beka se glasi:

„Slovenska kmečka zveza za Štajersko pozivlja vlado, da srbske pogodbe na noben način ne uveljavi na podlagi pooblastilnega zakona, ker bi to pomenilo oškodovanje kmečkih teženj, ita v sedanjem času, ko ima suša take posledice, resno nevarnost za obstanek kmečkega stanu. — Roškar, dr. Korošec, dr. Benkovič, Pišek.“

Približno isto besedilo se je vposlalo poljedelskemu ministru dr. Ebenhochu.

Kakor je kmečka zveza vposlala ugovor, tako lahko store tudi pododbori, poljedelna društva, občine, okrajni zastopi, sploh vsi ljudski zastopi! Zastopi industrialcev dan na dan pošiljajo prošnje na ministrstvo, naj se uveljavi pogodba, za to tudi zastopi kmečkega stanu z nasprotnimi prošnjami ne bi smeli manjkati!

Suša.

Nam se zdi, da hočejo v Gradcu pri podpori akciji zaradi suše posebno uvaževati kraje, kjer prebivajo Nemci ali nemškutarji. Mi že danes svarimo vlado, vladne zastopnike in sploh vse, ki imajo s to akcijo kaj opraviti, da bodo strogo pravični. Nikakor bi ne prenašali mirno, če bi se tudi nesreča izrabljala v narodne ali strankarske koristi. Naši poslanci bi se potem postavili na čelo vsega gibanja in vihar bi ne bil ukrotljiv. To so naše resne besede na adresu izvestnih gospodov v Gradcu! V takih zadevah ne poznamo nobene šale!

Podlistek.

Mamice zadnja pot.

Posl. J. Z.

(Dalje.)

Mati je bila mila in ljubeznjivo je govorila s svojim otrokom. Prinesla je srajce, katere je zanj naredila. Potem je pripovedovala, kako si je vinar za vinarjem pritrigovala, da bi k njemu prišla. Pri tem je zvenela vsaka beseda tako odkritosrečno in milo, kakor zna le mati govoriti.

Mirko je bil v zadregi pred svojimi kolegi, ko je mamka govorila o težko prihranjenih novcih. Vedno je igral gospoda — z denarjem matere — sedaj so bile njegove revne razmere odkrite. Mati je začela, ne da bi se ozirala na dijaka, sinu na srce govoriti. Mirko je molčal. Premišljeval je, kako bi se rešil tega neljubega obiska, a mati ga je vedno znova rotila. Se vedno sta bila dijaka navzoča. Oba sta imela veselje, poslušati dobrohotne besede. V višjih krogih je včasih manj dostojnosti nego v nižjih.

Dijaka sta se vedno bolj zanimala za celo stvar. Menjavala sta med seboj poglede.

Mirko je molčal, pustil je materi govoriti. Govorila mu je milo, a njegovo srce se ni dalo več pridobiti. Spomnila ga je na vero njegovih mladih let. Nekoč je tako rad molil, nekdanj je tako rad zahajal v cerkev.

„In na te neumnosti nimaš odgovora“, zaklče eden dijakov.

Mirko je še vedno molčal. Strah pred ljudmi

Med dnevnimi novicami poročamo, da sta ta teden državna poslanca dr. Benkovič in Pišek v imenu Kmečke zveze zopet govorila v Gradcu. Slovenska kmečka zveza je stala torej v neprestanem stiku z Gradcem ter tamkaj prednašala želje svojih pristašev.

Ta dni je, ustrezajoč želji mnogih volilcev, vposlala Kmečka zveza finančnemu ministru Korytovskemu naslednjo prošnjo:

„Ekselencija finančni minister vitez Korytowski, Dunaj. Slovenska kmečka zveza za Štajersko prosi ekselencijo z ozirom na bedo, povzročeno vsled suše, da bedo trpečemu ljudstvu oddaje solne odpadke za krmiljenje živine brezplačno. — Roškar, dr. Korošec, dr. Benkovič, Pišek.“

Prvi posavski mladeniški shod na Vidmu.

V nedeljo dne 23. avgusta vršil se je na Vidmu prvi shod posavskih mladeničev. Udeležba je bila impozantna; nad 600 vrlih posavskih mladeničev se je bilo zbralo na vrtu Podjedrtve gostilne.

Cerkveni govor je imel č. g. Potovšek, župnik artički; v ganljivih besedah je slikal zbrani mladini dolžnosti, ki jih ima do Boga, do bližnjega in do samega sebe ter vnebral le z njemu lastno zgovornostjo sreca mladine za višje ideale, ki naj dičijo slovensko mladino.

Shod je otvoril domači vlč. gospod dekan s kaj prisrčnim nagovorom in pozdravom: izročil je posavsko mladino o priliki prvega organizacijskega zborovanja mogočnemu varstvu sreca Marijinega, kot najboljše zaščitni mladin.

Slavnostni govor je imel predsednik Zveze slovenskih mladeničev tovariš Franc Žebot iz St. Ilje v Slov. gor. Odkrito se mora priznati, da je s svojim krasnim govorom naravnost očaral srca vseh poslušalcev. Zvezi slovenskih spodnještajerskih mladeničev je le čestitati na tako vrlemu predsedniku! Splošna je bila, sodba: Tako krasnega, poljudnega in navduševalnega govora še ni čulo Posavje iz ust pristopnega, kmečkega mladeniča. Prisrčno pozdravlja vse zbrane posavske tovariše-mladeniče, gorko in prisrčno kot pozdravlja ljubeči brat brata.

Z uprav. govorniško dovršenostjo je slikal na to vzor pravega slovenskega mladeniča, namreč: slovenski mladenič bodi veren, naroden in znača-

je zmagal v njem, sram ga je bilo pred tovariši. On bi se naj dal podučevati — on?

Se enkrat se ga je mati lotila; kaj sta njo brigala dijaka! Samo eno je hotela, njegovo dušo rešiti. Že je upala, da je zmagala, ker Mirko ni niti z jedno besedo ugovarjal. A motila se je le bridko.

„Mati, jaz ostanem kakor sem. Jaz se ne spremenim več. Ostani ti pri svojih nazorih, jaz ostanem pri svojem prepričanju.“

Kakor smrtna obtožba donijo te besede materi na uho.

„Izvrstno, izvrstno, vendar enkrat“, se smejeja dijaka.

„Mirko, ali pustiš ti“, reče Ivana resno, „da me tvoji tovariši zaničujejo?“

Spet zadoni smeh dijakov.

„Dajte se potolažit, mati, to ni tako resno; so pač veseli dijaki.“

„Dijaki, ki so ti vero vzeli? — Slabi tovariši so to.“

„Se nam naredi pridigo“, se režita dijaka.

Spet je prezrla mat' roganje, katero je morala prenesti. Le eno je videla in vedela: rešiti ga moram.

„Mirko, prosim te še enkrat, pri vsem, kar ti je sveto, pri ljubezni do mene, postani drugačen —“

„Mati, jaz sem ti povedal, kakor mislim. Ne bom te več nadlegoval, pa prosim te, pusti me s temi stvarmi pri miru. Jaz sem star dovolj, da sem lahko prost.“

„Izvrstno, izvrstno, to si dobro napravil“, sta se režala neotesana dijaka.

jen, svaril z vso resnostjo posavske mladeniče pred slabim časopisjem — sploh slabim tiskom — alkoholom in pred drugimi slabimi razvadami, priporočal mladeničem kot najboljši pripomoček v dosegu višjih ciljev izobrazbo, zlasti polom izobraževalnih društev itd.

Gospod državni poslanec dr. Benkovič izraža svoje odkrito veselje nad mladinsko organizacijo ter omenja: Mladinska organizacija naj pripravlja in vzgojuje iz mladeničev prave, vzorne moške, ki bodo izborni delavci v kmečkih zvezah in dobri gospodarji na svojih posestvih.

Po nastopu nekaterih posavskih mladeničev, ki so vsi izražali svojo odkrito veselje nad mladinsko organizacijo, se zahvali č. g. Presker, župnik kapelski, vsem zborovalcem za mnogoštevilni obisk, osobito se iskreno zahvaljuje tovarišu Žebotu za njegovo veliko požrtvovalnost in trud, želeč, naj obroditi današnji shod mnogo dobrega sadu, naj bi bili v Posavju sami Žeboti.

Politični ogled.

Mala politična naznanila.

19. avgusta. Danes se je vršil skupni ministrski svet pod predsedstvom Aerenthalovim. Razpravljalo se je o skupnem proračunu, ki se bo predložil delegacijam. O valesrbski agitaciji v Bosni je poročal skupni finančni minister Buričan. — Na Dunaju v kratkem zborujejo češke protivojaške organizacije. — V Petrogradu je propadla najmočnejša petrolejska tvrdka Sibajovo. Dolgovj znašajo 28.000.000 rubeljev. — Ob priliki cesarjevega rojstnega dneva je bila v Zagrebu proti banu prirejena namonstracija. Kričanju in žvižganju pred njegovim stanovanjem je komaj policija naredila konec. — Blagajnik draždanske banke Eckart je poveril 233.000 mark in pobegnil.

20. avgusta. Cesar odpotuje 15. septembra v Vesprim na Ogrsko, kjer se bo udeležil ondotnih vojaških vaj, ki se bodo vršile 16., 17. in 18. septembra. — Španska kraljeva dvojica obišče sredi oktobra našega cesarja. — V Bazelu je uničil požar na kolodvoru velike zaloge petroleja, bencina, terpentina ondotne skladiščne družbe. Ognjeglasi niso mogli ognja zadušiti. — Ruski car odpotuje v inozemstvo.

Mirko je vstal, mati tudi.

„Kdo ve, če te še kedaj vidim“, reče pobita mati. „Jaz bodem molila za te, tvoja mati te ne pozabi. Se umirajoča bom za te molila.“

Dala mu je roko in odšla. V njenem očesu se je prikazala solza. Počasi je stopala po stopnicah, iz Mirkove sobe je še slišala smeh dijakov. Stopila je na prosto, sama ni vedela ali sanja ali bedi. O da bi bile vse samo sanje. Zapuščena se je peljala demov. Zapuščena — osamljena. Zdaj ni imela nikogar več na tem svetu. V teh par urah se je veliko postarala. Bolest je zarisala svoje poteze na čelo in lica. A miru jim ni mogla vzeti; le milejši je postal obraz ter je kazal izraz Bogu udane bolečine.

Mati je spet delala v svoji sobi, a pri delu so ji manjkale vesele m-sli. Delala ni več za svoje dete, delala je samo zase. Bridko ji je postalo življenje, bridke vsak dan. Hoja je postajala vedno bolj upognjena, le oko je ostalo iskro in živo ter je kazalo udanost duše. In tako je iz matere postala stara mati — mamica.

Dobra Ivana ni nehala moliti. Če je molila, ji je bilo vedno lažje pri srcu.

„Le eno hočem še od tebe izprostiti, o Bog; oživi moje dete za te. Potem pa rada umrjem.“

Tako je molila dan za dnevom svojo jutranjo in večerno molitev za otroka.

Sina ni videla več. Tu in tam je še zvedela kaj o njem. Pisal ji ni več, tudi ona ga ni smela več nadlegovati. On hoče biti prost. Nobane vezi ni več bilo med materijo in otrokom, kakor molitev matere ljubezni.

(Dalje prihodnjš.)